

3.5.11 Зачепилівський район

Місцева схема екомережі району складається з земельних ділянок двох екокоридорів місцевого значення: Орільського та Берестового. Загальна площа екомережі району – 8481,3 га.

Орільський екокоридор місцевого значення

Екокоридор проходить долиною р. Оріль і має у своєму складі 6 ключових територій.

№ 79 «Російський Орчик»

Загальнозоологічний заказник місцевого значення

Площа 1006,0га

Місце розташування Околиці с. Зарічне

Коротка характеристика Унікальний фауністичний комплекс у степовій зоні Харківщини на правобережжі р. Оріль. На території заказника поєднані лісовий, водно-болотний, лучний, степовий комплекси хребетних і безхребетних тварин зі значною кількістю рідкісних та зникаючих видів, занесених до ЄЧС (2), ЧКУ (14), ЧСХ (понад 30 видів). У складі рідкісної фітобіоти 7 видів рослин та 2 рослинні угруповання, що властиві для засоленних луків, псамофітних степів і соснових лісів.

№80 «Орільський»

Гідрологічний заказник місцевого значення

Площа 196,0га

Місце розташування Біля с. Малий Орчик

Коротка характеристика Ділянка заплави в місці впадіння р. Орчик в р. Оріль, де дрібнозаплавні водойми з водно-болотною рослинністю створюють сприятливі умови для формування поверхневого та підземного водотоків і позитивно впливають на гідрологічний режим р. Оріль. Рідкісна фітобіота представлена 4 видами та 2 рослинними угрупованнями, що характерні для справжніх і засоленних луків. У складі орнітокомплексів раритетні види, занесені до ЄЧС (деркач) та ЧСХ (12 видів). Поселення лебедя-шипуну, чапель (чепура велика, чапля руда, квак), крячків, куликів. Місце зупинки для відпочинку і годівлі численних зграй перелітних птахів (гуси, качки, мартини, крячки тощо).

№81 «Займанський»

Орнітологічний заказник місцевого значення

Площа 157,1га

Місце розташування Біля с. Займанка

Коротка характеристика Ділянка заплави р. Оріль є складовою частиною ІВА території Європейського та Національного значення (№ 83/037). Тут представлені унікальні водно-болотний та лучний гніздові орнітокомплекси з раритетними видами із ЄЧС (1), ЧКУ (2), ЧСХ (19). На старичних озерах та лиманах розташовані численні колонії мартини звичайного, крячків (к. білощокий, к. білокрилий), пірникози чорношиї та п. сірощокої. Тут знаходяться поселення гуски сірої, лебедя-шипуну, куликів (5 видів, серед яких кулик-довгоніг із ЧКУ, грицик великий та пісочник малий із ЧСХ). Під час сезонних міграцій зупиняються для відпочинку і годівлі численні зграї перелітних птахів (гуси, качки, пастушкові, чаплі, мартини, кулики, крячки). У складі типових для заплави ценозів справжніх, засоленних та заболочених луків, прибережних і водно-болотних угруповань є 7 рідкісних угруповань, що охороняються на Харківщині. Раритетна флора нараховує 3 види із ЧКУ та 6 із ЧСХ.

№ 82 «Залінійний»**Гідрологічний заказник місцевого значення
(зарезервований)****Площа** 420,1га**Місце розташування** Біля с. Залінійне

Коротка характеристика У заплаві р. Оріль комплекс типових ценозів: справжні, засолені й заболочені луки, навколо стариць та русла – прибережно-водна рослинність, у воді – угруповання справжньої водної рослинності. На правому березі – фрагменти справжніх степів з участю рідкісних видів та ценозів. Раритетна фітобіота нараховує понад 10 видів рослин, що занесені до ЧКУ та ЧСХ, і 5 рослинних угруповань із ЗКУ та ЗСХ. На території представлені орнітокомплекси з рідкісними видами із ЄЧС (1), ЧКУ (1), ЧСХ (15). Тут розташовані колонії чапель (чепура велика, чапля руда, квак), крячків, куликів, поселення лебедя-шипуну, гуски сірої. Під час сезонних міграцій – місце концентрації для відпочинку і годівлі численних зграй перелітних птахів водно-болотного комплексу.

№ 83 «Новопекельний»**Гідрологічний заказник місцевого значення
(зарезервований)****Площа** 310,0га**Місце розташування** Біля с. Нове Пекельне

Коротка характеристика Ділянка долини р. Оріль, що включає заплаву (старичні озера, високотравні болота, заболочені, засолені луки, заплаву діброву) та фрагменти остепнених схилів правобережної надзаплавної тераси. На території представлені зникаючі середовища існування і місцезростання рідкісних ценозів: ковили Лессінга та к. волосистої (ЗКУ), кермеку донецького, полину сантонінського, рогозу Лаксманового (ЗСХ). У складі раритетної флори – тюльпан дібровний, рястка Буше, види ковили (ЧКУ) та 9 регіонально рідкісних видів рослин, що властиві для степів і засолених луків. На території представлені орнітокомплекси з раритетними видами, занесеними до ЄЧС (1), ЧКУ (3), ЧСХ (20). Тут розташовані поселення гуски сірої, лебедя-шипуну, колонії мартина звичайного, крячків (к. білокрилий, к. білощокий), куликів (5 видів), чепури великої, чаплі рудої. В міграційний період – місце відпочинку і годівлі птахів водно-болотного комплексу.

№ 84 «Заплава р. Оріль»**Водно-болотне угіддя****Площа** 1785,0га**Місце розташування** Між сс. Нове Пекельне, Нове Мажарове

Коротка характеристика Територія є частиною водозбору р. Оріль, де представлені водно-болотні та лучні екосистеми, а також фрагменти справжніх степів Орільсько-Самарської низовинної фізико-географічної області. Найбільші площі заплави під заболоченими та засоленими луками. У складі раритетної фітобіоти 5 рослинних угруповань (степові й галофітні) та 15 видів рослин, що підлягають охороні в Україні і на Харківщині. Територія ВБУ важлива для збереження видового різноманіття та кількісного багатства птахів. У складі орнітокомплексів представлені рідкісні види, занесені до ЄЧС (1), ЧКУ (3), ЧСХ (21). В угідді розташовані колонії мартина звичайного, крячків (к. чорний, к. білокрилий, к. білощокий), куликів (6 видів), чапель (чепура велика, чапля руда, квак), поселення гуски сірої, лебедя-шипуну, луна лучного, сови болотяної. Ділянка заплави є міграційним коридором, місцем відпочинку і годівлі численних зграй перелітних птахів (гуси, качки, чаплі, мартини, крячки, кулики тощо).

Берестовий екокоридор місцевого значення

Екокоридор проходить долиною р. Берестова і має у своєму складі дві ключові території.

№94 «Зачепилівський»**Орнітологічний заказник місцевого значення
(зарезервований)**

Площа 48,3га

Місце розташування Біля смт Зачепилівка, с. Миколаївка

Коротка характеристика На ділянці заплави р. Берестова зі старичними озерами, болотами, засоленими луками представлені орнітокомплекси з раритетними видами із ЄЧС (1), ЧКУ (3), ЧСХ (14). Тут знаходяться колонії куликів (5 видів, серед яких кулик-довгоніг із ЧКУ), чапель (чепура велика, чапля руда, квак), поселення гуски сірої, лебедя-шипуну, різних видів качок, пастушкових. У рослинному покриві заплави трапляються зозулинцево-злаково-осокові, молочкові, водянососонкові та кермекові угруповання, занесені до ЗСХ. Відмічені популяції зозулинця болотного, пальчатокорінника Фукса (ЧКУ) та рідкісних в області рослин, властивих для засолених луків.

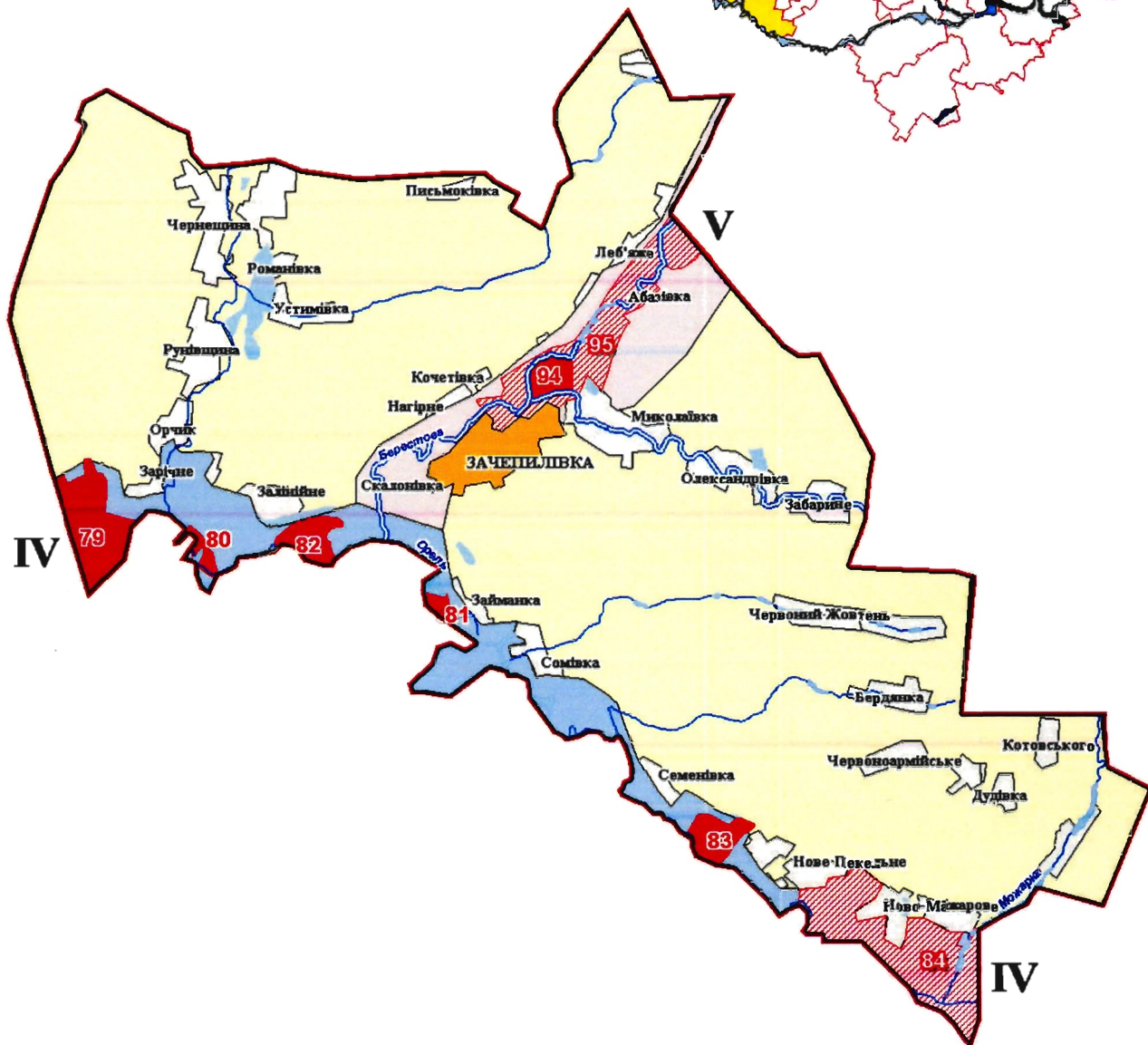
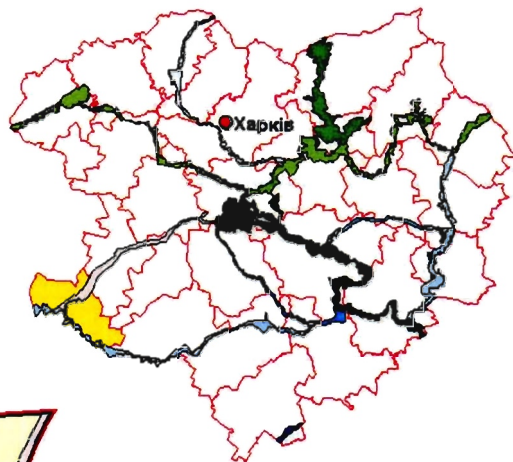
№95 «Заплава р. Берестова»**Водно-болотне угіддя**

Площа 2230,0га

Місце розташування Між сс. Леб'яже, Абазівка, Миколаївка, смт Зачепилівка

Коротка характеристика Територія угіддя включає заплаву р. Берестова із заболоченим руслом річки, мілководними затоками, старичними озерами, болотами, засоленими луками та вільховими лісами в притерасних пониженнях. Значні площі під осоковими та схеноплектово-рогозово-очеретовими болотами. У складі рідкісної фітобіоти 4 лучні угруповання, що охороняються на Харківщині, 2 види рослин із ЧКУ та 3 – із ЧСХ. На території представлені орнітокомплекси з раритетними видами із ЄЧС (1), ЧКУ (2), ЧСХ (16). Тут розташовані поселення журавля сірого, лебедя-шипуну, куликів (6 видів, серед яких кулик-довгоніг із ЧКУ, грицик великий та пісочник малий із ЧСХ), чапель (чепура велика, чапля руда, квак), мартина звичайного, крячків (к. чорний, к. білокрилий, к. білощокий). В угідді велика кількість гуски сірої, качок, пастушкових. Під час сезонних міграцій ділянка заплави є зоною концентрації (місцем відпочинку і годівлі) численних зграй водоплавних та навколводних птахів. В угідді мешкають рідкісні види ссавців із ЄЧС та ЧКУ (видра річкова, норка європейська).

СХЕМА ЕКОЛОГІЧНОЇ МЕРЕЖІ ЗАЧЕПИЛІВСЬКОГО РАЙОНУ

Територіальні структури екомережі

- IV. Орільський екокоридор місцевого значення
- V. Берестовий екокоридор місцевого значення

Структурні елементи екомережі

Ключові території

- території природно-заповідного фонду
- водно-болотні угіддя